

เตือนภัยการระบาดของ โรคกล้าเน่าในกระบะเพาะ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 10/2561 วันที่ 11 พฤษภาคม 2561

โรคกล้าเน่าในกระบะเพาะ (Seedling Rot Disease in Nursery Box)

พบมาก ในกระบะตักกล้าที่ใช้กับรดปักดำ ในพื้นที่ที่ใช้เครื่องปักดำข้าวในเขตนาชลประทานภาคกลาง และภาคเหนือตอนล่าง

สาเหตุ เชื้อรา *Curvularia lunata* (Wakk.) Board.

Helminthosporium oryzae Breda de haan

อาการ เริ่มพบอาการได้ในระยะหลังจากการตักกล้าข้าวในกระบะเพาะโดยจะเริ่มพบเมล็ดข้าวบางส่วนที่เพาะไม่งอก และมีเส้นใยของเชื้อราปกคลุม ส่วนเมล็ดที่งอกต้นกล้าจะมีการเจริญเติบโตช้ากว่าต้นกล้าข้าวปกติ และเมื่อถอนต้นกล้าข้าวขึ้นมาดู ก็จะพบส่วนรากและโคนต้นกล้ามีแผลสีน้ำตาล และแผลที่เกิดบนโคนต้นจะลุกลามขึ้นไปยังส่วนบนของต้นกล้า ต่อจากนั้นจะทำให้ต้นกล้าเน่าตาย ในขณะที่เดียวกันเชื้อราสาเหตุของโรคจะขยายจากจุดเริ่มต้นที่เป็นโรคออกไปบริเวณโดยรอบไปยังต้นกล้าข้างเคียง โดยในกรณีที่มีการตักกล้าที่หนาแน่น เชื้อราสาเหตุของโรคสามารถแพร่กระจายไปยังส่วนอื่นๆของกระบะเพาะได้อย่างรวดเร็ว ต่อจากนี้ก็จะพบอาการตายของต้นกล้าข้าวเป็นหย่อมๆ กรณีที่เป็นโรคในกระบะกล้ารุนแรงทำให้ไม่สามารถนำต้นกล้าข้าวนั้นไปใช้ปักดำได้

กล้าในกระบะเพาะเน่าตาย

อาการกล้าเน่าหลังงอก

การแพร่ระบาด

เนื่องจากเป็นโรคที่เกิดจากเชื้อราที่ติดเมล็ดพันธุ์มาจากแปลงที่เป็นโรคเมล็ดต่างมาก่อน

การป้องกันกำจัด

1. ไม่ควรใช้เมล็ดพันธุ์จากแปลงที่มีการระบาดของโรคเมล็ดต่างมาก่อน
2. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คาร์เบนดาซิม + แมนโคเซบ ในอัตรา 3 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม
3. ล้างทำความสะอาดกระบะเพาะกล้าหลังใช้ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ ได้แก่ สารคลอรีน
4. แยกทำลายต้นกล้าข้าวที่เป็นโรคเน่าตายในกระบะเพาะ

นางสาววัลวิษา ปิติมาตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhaio๘@hotmail.com โทร.๐๓๕-๓๙๑๖๗๒

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอดักใหญ่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

เตือนภัยการระบาด โรคเหมาตอซัง

ปีที่ 1 ฉบับที่ 11/2561 วันที่ 15 พฤษภาคม 2561

โรคเหมาตอซัง (Akiochi)

พบมาก นาชลประทาน ภาคกลาง

สาเหตุ ไม่มีเชื้อสาเหตุ เกิดจากความเป็นพิษของสภาพดินและน้ำ

อาการ เริ่มพบอาการเมื่อข้าวอายุประมาณ 1 เดือน หรือ ระยะแตกกอ ต้นข้าวจะแสดงอาการคล้ายขาดธาตุไนโตรเจน ต้นแคระแกร็น ใบซีดเหลืองจากใบล่างๆ มีอาการโรคใบจุดสีน้ำตาล จะพบเมื่อการเน่าสลายของเศษซากพืชในนายังไม่สมบูรณ์ ทำให้เกิดสารพิษ เช่น สารซิลไฟด์ ไปทำลายรากข้าวทำให้เกิดอาการรากเน่าดำ รากไม่สามารถดูดธาตุอาหารจากดินได้ ต้นข้าวจึงแสดงอาการขาดธาตุอาหาร และจะสร้างรากใหม่ในระดับเหนือผิวดิน ปัญหานี้มักเกิดจากการที่เกษตรกรทำนาอย่างต่อเนื่อง และไม่มีการพักนา

อาการโรคใบจุดสีน้ำตาล

อาการคล้ายขาดธาตุไนโตรเจน

อาการรากเน่าดำ

การแพร่ระบาด เนื่องจากเป็นโรคที่ไม่มีเชื้อสาเหตุ จึงไม่มีการระบาดติดต่อกัน

การป้องกันกำจัด

- ระบายน้ำเสียในแปลงออก ทิ้งให้ดินแห้งประมาณ 1 สัปดาห์ เพื่อให้รากข้าวได้รับอากาศ หลังจากนั้นจึงนำน้ำใหม่เข้าและหว่านปุ๋ย
- หลังเก็บเกี่ยวข้าว ควรทิ้งระยะพักดินประมาณ 1 เดือน โดพรวนแล้วควรทิ้งระยะให้ตอซังเกิดการหมักสลายตัวสมบูรณ์อย่างน้อย 2 สัปดาห์
- ไม่ควรให้ระดับน้ำในนาสูงมากเกินไปและมีการไหลเวียนของน้ำอยู่เสมอ

นางสาววัลวิษา ปิติมาตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhaio๘@hotmail.com โทร.๐๓๕-๓๙๑๖๗๒

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

เตือนภัยการระบาด โรคยอดฝักดาบ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 12/2561 วันที่ 16 พฤษภาคม 2561

โรคยอดฝักดาบ (Bakanae Disease)

พบมาก นาข้าวฝ่น ภาคเหนือ ภาคตะวันตก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สาเหตุ เชื้อรา *Fusarium fujikuroi* Nirenberg (*Fusarium moniliforme* J. Sheld)

อาการ พบโรคในระยะกล้า ต้นกล้าจะแห้งตายหลังจากปลูกได้ไม่เกิน 7 วัน แต่มักพบกับข้าวอายุเกิน 15 วัน ระยะเริ่มแตกกอ ข้าวเป็นโรคจะต้นพอมสูงเตี้ยกว่ากล้าข้าวโดยทั่ว ๆ ไป ต้นข้าวพอมมีสีเขียวอ่อนซีด มักย่างปล้อง บางกรณีข้าวจะไม่ย่างปล้อง แต่รากจะเน่าช้าเวลาถอนมักจะขาดตรงบริเวณโคนต้น ถ้าเป็นรุนแรงกล้าข้าวจะตาย หากไม่รุนแรงอาการจะแสดงหลังจากย้ายไปปักดำได้ 15-45 วัน โดยที่ต้นเป็นโรคจะสูงกว่าข้าวปกติ ใบมีสีเขียวซีด เกิดรากแขนงที่ข้อลำต้นตรงระดับน้ำ บางครั้งพบกลุ่มเส้นใยสีชมพูตรงบริเวณข้อที่ย่างปล้องขึ้นมา ต้นข้าวที่เป็นโรคมักจะตายและมีน้อยมากที่อยู่รอดจนถึงออกรวง

ลักษณะต้นข้าวเป็นโรคยอดฝักดาบ

เชื้อราที่ข้อของต้นข้าวที่เป็นโรคยอดฝักดาบ

ถ้าไม่ตายจะเห็นรากที่ข้อเหนือน้ำ

การแพร่ระบาด เชื้อราจะติดไปกับเมล็ด สามารถมีชีวิตในซากต้นข้าวและในดินได้เป็นเวลาหลายเดือน พบว่า หญ้าชันกาด เป็นพืชอาศัยของโรค

การป้องกันกำจัด

1. หลีกเลี่ยงการนำเมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่เคยเป็นโรคระบาดมาปลูก
2. คลุกเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น แมนโคเซบ หรือ คาร์เบนดาซิม+แมนโคเซบ อัตรา 3 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม หรือแช่เมล็ดข้าวเปลือกก่อนห่มข้าวให้ออกก่อนปลูก ด้วยสารละลายของสารป้องกันกำจัดเชื้อราดังกล่าวในอัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือแช่เมล็ดข้าวในสารละลายโซเดียมคลอไรด์ไปคลอโรฟ (คลอโรอกซ์) ความเข้มข้น 5 เปอร์เซ็นต์หรือ คลอโรอกซ์ อัตรา 1 : น้ำ 9 ส่วน
3. ควรกำจัดต้นข้าวที่เป็นโรคโดยการถอนและเผาทิ้ง
4. เมื่อเกี่ยวข้าวแล้วควรไถน้ำเข้าที่นาและไถพรวน ปล่อน้ำเข้าที่นาประมาณ 1-2 สัปดาห์ เพื่อลดปริมาณเชื้อราสาเหตุโรคที่ตกค้างในดิน

นางสาววัลวิษา ปิติมาตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน
E-mail : phakhaio6@hotmail.com โทร. ๐๓๕-๓๙๑๖๗๒
จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

เตือนภัยการระบาด หอยเชอรี่

ปีที่ 1 ฉบับที่ 13/2561 วันที่ 18 พฤษภาคม 2561

หอยเชอรี่ (golden apple snail)*

ชื่อวิทยาศาสตร์: Pomacea canaliculata Lamarck

วงศ์ : Ampullariidae อันดับ : Mesogastropoda ชื่อสามัญอื่น : หอยโข่งเหลือง, หอยเป่าชื่อน้ำจืด

หอยเชอรี่ Pomacea canaliculata Lamarck เป็นหอยทากน้ำจืดชนิดหนึ่งมีลักษณะคล้ายหอยโข่งแต่เปลือกมีสีอ่อนกว่าคือมีสีเขียวเข้มปนดำผสมกับแถบสีจางๆพาดตามความยาวเปลือก บางตัวมีสีเขียวเข้มปนดำ บางตัวมีสีเหลืองปนน้ำตาล (ภาพที่ 1) ตัวเต็มวัยนาน 3 เดือน สามารถผสมพันธุ์และวางไข่ได้ เพศเมียวางไข่ในที่แห้งเหนือระดับน้ำ สามารถวางไข่ได้ตลอดปี โดยเฉพาะฤดูฝนวางไข่ได้ 10-14 ครั้งต่อเดือน ไข่มีสีชมพูเกาะติดกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 388-3,000 ฟอง (ภาพที่ 2) ขึ้นกับขนาดของหอยเพศเมีย ระยะไข่ 7-12 วัน ลูกหอยตัวเล็กๆกินสิ่งอ่อนนุ่ม เช่น สาหร่ายเป็นอาหาร และเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เมื่อมีขนาด 1.6 เซนติเมตร ก็เริ่มกัดกินต้นข้าวได้

ตัวเต็มวัยหอยเชอรี่

กลุ่มไข่หอยเชอรี่

ลักษณะการทำลาย
ต้นกล้าข้าวในนาหว่าน

สภาพนาข้าวที่เหมาะสมต่อ
การระบาด

ลักษณะการทำลาย

หอยเชอรี่เป็นศัตรูสำคัญของข้าวในระยะหลังหว่าน ชอบกัดกินต้นข้าวอ่อนๆระยะกล้าจนถึงแตกกอในช่วงเช้าและเย็นโดยจะกัดกินลำต้นข้าวได้มีน้ำสูงเหนือระดับโคนต้น 0.5-1 นิ้ว (ภาพที่ 3) และกินส่วนใบที่ลอยน้ำต่อไปจนหมดต้น พบระบาดมากในนาข้าวทั่วประเทศ โดยเฉพาะนาข้าวที่มีน้ำขัง (ภาพที่ 4)

พืชอาหาร ข้าว พืชน้ำต่าง ๆ เช่น สาหร่ายหางกระรอก บัว ฯลฯ

การป้องกันและกำจัด 1) ใช้วัสดุกัน ทุกทางที่น้ำเข้าได้ด้วยฝือกและตาข่าย

2) เก็บตัวหอยและไข่ด้วยกระชอนที่มีด้ามยาวและที่ชะไข่แล้วนำไปทำลายทุกสัปดาห์ ตลอด 6 สัปดาห์หลังปล่อยน้ำเข้าแปลงนา

3) ปล่อยให้เบ็ดกินหลังเกี่ยวข้าว

4) ใช้สารกำจัดหอย นิโคลซามิด (ไบลูโซด์ 70%ดับบลิวพี)อัตรา 50 กรัมต่อไร่ หรือ เมทิลดีไฮด์ (แองโกล-สลัก 5%หรือเดทมีล 4%)หว่านอัตรา 0.5-1.0 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเดทมีล 80% ชนิดผง อัตรา 100 กรัมต่อไร่ หรือโปรเทก หว่านอัตรา 3 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ คอปเปอร์ ซัลเฟต ละลายน้ำอัตรา 1 กิโลกรัมต่อไร่ ทันทีหลังปักดำเสร็จ หรือ หลังจากหว่านข้าวและไขน้ำเข้านาแล้ว 1 - 2 ชั่วโมง โดยมีระดับน้ำในนาสูง 5 เซนติเมตร

นางสาววัลวิษา ปิติมาตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhaio๘@hotmail.com โทร.๐๓๙-๓๙๖๖๗๒

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

ข่าวส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เตือนภัยการระบาด หนูนาใหญ่

ปีที่ 1 ฉบับที่ 14/2561 วันที่ 19 พฤษภาคม 2561

หนูนาใหญ่ (ricefield rat)*

ชื่อวิทยาศาสตร์: Rattus argentiventer (Robinson and, kloss)

วงศ์ : Muridae อันดับ : Rodentia อันดับย่อย : Myomorpha

ชื่อสามัญอื่น : หนูนาทองขาว, หนูผีขาว

ตัวเต็มวัยมีน้ำหนัก 100 – 250 กรัม หางสั้นกว่าหรือเท่ากับความยาวหัวและลำตัวรวมกัน ขนด้านท้องมีสีเงินออกขาว เพศเมียมีนม 6 คู่(3 คู่ที่ส่วนนอก และ 3 คู่ที่ส่วนท้องด้านล่าง) ตาและใบหูเล็ก ชูตรูอาศัยตามคันนา หรือคันคู คลอง มีกองขุยดินที่ปากรู

ความสำคัญและลักษณะการทำลาย

ลักษณะการทำลายข้าวระยะแตกกอ และฝักกระเจียบ

เป็นศัตรูของข้าวและพืชไร่อื่น ๆ ที่ปลูกหลังนาแถบภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ และยังเป็นพาหะหรือรังโรคติดต่อสำคัญสู่คนและสัตว์เลี้ยง เช่น การโรค เลปโตสไปโรซิส สตรีปไทฟัส ฯลฯ กัดแทะทำลายข้าวและพืชไร่ตั้งแต่ระยะปลูก จนถึงระยะเก็บเกี่ยว ความเสียหายเกิดขึ้นเนื่องจากหนูกัดแทะเป็นอาหารและลับฟันแทะ

พืชอาหาร ข้าว พืชไร่ต่าง ๆ กระเจียบ โกโก้ ปูนา หอยเชอร์รี่ ปลา

การป้องกันและกำจัด ควรใช้หลายวิธีร่วมกัน

- 1). ชูต ดักจับ ไฟฟ้าช็อต หรือล่อมด
- 2). ใช้สารกำจัดหนูตามคำแนะนำ

นางสาววัลวิษา ปิติมคร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน
E-mail : phakhaio๘@hotmail.com โทร.๐๓๕-๓๙๖๖๗๒
จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

